

Виктор Правдин

Нелюбімыя гінуць

ЛитРес: Самиздат
Москва

УДК 82-3
ББК 84(0)6
П68

Правдин В.

Нелюбімыя гінуць / Правдин В.; ред. Карабанава А. А.; худ.
Правдина В. — Москва: ЛитРес: Самиздат, 2022. — 268 с.

ISBN 978-5-532-92578-6

Чарговая кніга беларускага пісьменніка Віктара Праўдзіна — першая частка рамана «Нелюбімыя гінуць» — «Выпрабаванне». Гэта няпростыя гісторыі трох жанчын. Зусім розных, але іх аб'ядноўвае нялёгкі лёс і выпрабаванні. Глыбокая псіхалогія, паглыбленне ў абставіны, нечаканыя павароты розных сюжэтных ліній. Кніга з'яўляецца мастацкім творам. Усе аналогіі з рэчаіснымі асобамі ці падзеямі выпадковыя.

Содержание

1	5
2	21
3	31
4	44
5	67
6	78
7	83
8	87
9	101
10	113
11	120
12	139
13	147
14	155
15	166
16	181
17	195
18	204
19	216
20	222
21	233
22	243
23	255
24	261

Маці Зінаїдзе Арсенцьєўне прысвячаю

Толькі-толькі бралася на раніцу. Агністы сонечны дыск квола мацаў далягляд, быццам яму нешта перашкаджала вылузнуць з-за яго і ўскараскацца на нябесны блакіт, а мытня ўжо была падобная да мурашніка. Толькі не жвавыя мурашы беглі да аднапавярховых, здавалася, плоскіх будынін, а вужакай сунулася паўкіламетровая чарада рознакаляровых, непаваротлівых, але шумных і смуродных машын. Тыя, хто апынуўся тут трошкі раней, не звярталі ўвагі на зыбліва-барвовы далягляд, на малінава залацістыя промні, якія вяшчалі пра новы дзень, мо таму не спяшалася паказвацца і сонца. Яно ўздымалася паволі, з годнасцю, ад яго, як і ад гэтых людзей, сённяшнім травеньскім ранкам таксама веяла раўнадушным, калючым холадам.

Некаторыя чарадоўцы падсілкоўваліся, расклаўшы прыпасы тут жа, на машынах: хто на капоце, хто на заднім веку багажніка. Яны выглядалі ўважліва-засяроджанымі, напружанымі, гатовымі ў любы момант імгненна завяршыць трапезу і ўціснуцца ў цесныя салоны аўтамашын, прапахлыя чалавечым целам, парфумай і тытунём, каб праз хвіліну-другую, зрушыўшы з месца і праехаўшы ўсяго некалькі метраў, зноў заглушыць рухавікі, перад тым мацюкнуўшы, абняславіўшы ўлады за вядомыя на ўсю Еўропу чэргі.

Ніхто не звярнуў увагу на прапылены «рафік», які пад'ехаў апошнім: змрочныя позіркi скіраваны толькі ўперад, туды, дзе ёсць нейкі рух, адкуль даносяцца галасы, чуецца пералівісты званочак – міліцэйскі свісток. Напэўна, мытня – адзінае месца, дзе гэты свіст слухаюць з задавальненнем, яго тут чакаюць, да яго прыслухоўваюцца, бо ведаюць, што наперадзе, раўняючы чаргу і накіроўваючы машыны да памежнікаў, шчыруе мітуслівы даішнік.

Рухавага міліцыянера ніхто не баіцца, але большасць вадзіцеляў, хутчэй па звычцы, пазірае на яго лісліва, іншыя хітруюць і вітаюцца, быццам з даўнім знаёмым, хоць і бачаць сяржанта ўпершыню. І ўсё ж боязь ёсць: раптам міліцыянер надумае праверыць дакументы

і выпхне з чаргі? А гэта, лічы, цэлая гадзіна, а то і больш дарма патрачанага часу.

Дзесьці апоўдні павітаўся з даішнікамі і вадзіцель «рафіка». Міліцыянер у адказ імпрэтна закруціў паласатым жэзлам і незадаволена крыкнуў: «Праязджай, не затрымлівай».

Памежнік, невысокі хударлявы прапаршчык, з вузкім хваравітым тварам, прастуджана шморгаючы кручкатым носам, доўга вывучаў дакументы: спярша вадзіцеля, а потым семярых пасажыраў. У «рафіку» ехала шасцёра дзяўчат, прыблізна аднаго ўзросту, ад дваццаці да дваццаці трох гадоў, і трошкі старэйшы, апрануты ў скураны пінжак, джынсы, на нагах белыя красоўкі, чарнявы цыганаваты хлопец, якому з-за ранняй сівізны можна было даць і ўсе трыццаць.

Калі блізка пасаджаныя шэрыя вочкі памежніка натыкаліся на фотаздымак, ён неяк нервова ўскідваў галаву і ўпіваўся імі ў пасажыра, быццам не толькі параўноўваў гаспадара пашпарта з фотаздымкам, але і сіліўся прачытаць ягоныя думкі.

Нарэшце чарга дайшла і да Любы Анікейчык. Паслініўшы палец, прапаршчык важна перагарнуў храбусткія старонкі дакумента, гэтак жа па-начальніцку строга агледзеў Любу і нарэшце з непрыхаваным сарказмам выдыхнуў:

– Усё лепшае вывозім...

– Я еду працаваць па дамове, – сумелася, незадаволена перасмыкнула плячамі Люба, – буду пакаёўкай.

– Падлогу, значыцца, мыць. А мне здалася, што ты артыстка і едзеш у Галівуд, – засмяяўся прапаршчык і, казырнуўшы, паспешліва выйшаў з машыны.

Пасля памежнікаў «рафік» сустрэлі ганарліва-прыдзірлівыя мытнікі, але пасажыры нікага тавару акрамя асабістых рэчаў не везлі, таму мытнікі цікавасці да іх не праявілі. Нават вялікая чорная аўчарка некалькі разоў ляготна пазяхнула, калі яе праводзіў адзін з сяржантаў па вузкім праходзе паміж крэсламі.

– Праязджай, – паблажліва сказаў старэйшы і, махнуўшы рукой, каб паднялі шлагбаум, скося зірнуў на шафёра. – Табе сёння пашэнціла.

– Мне заўсёды шэнціць, – весела засмяўся бялёсы трыццацігадовы Дзмітрый. – Бізнес мой легальны: адвёз, прывёз – і ніякіх праблем. Галоўнае – не заснуць у дарозе.

Польскія памежнікі падаліся Любе маўклівымі і занадта засяроджанымі: ніводнага лішняга слова і руху. Самым гучным у іхняй мітусні быў стук штэмпеля, які абвясціў уезд у межы Польшчы, пасля чаго іх, як надакучлівых і нікому тут не патрэбных людзей, як мага хутчэй справадзілі з мытнай зоны.

І толькі праз паўгадзіны, калі «графік» ад'ехаў ад мяжы з добрую дваццатку кіламетраў, і Люба, і ўсе астатнія ўздыхнулі з палёгкай. Пачуліся жарты, зашамецелі цэлафанавыя пакеты, пасярод салона на адным з пухлых чамаданаў, які чарнявы хлопец (а ён быў у іх кампаніі за галоўнага) кульнуў набок, зазіхацела пляшка гарэлкі. Каля яе імгненна ўзнік паўлітровы слоік з марынаванымі грыбочкамі, з'явіліся каўбаска, вэнджаніна, марынаваныя гурочкі. Шафёр у люстэрка пажадліва пазіраў на чамадан з пачосткай, цікаваў за манеўрамі маўклівага, падобнага да цыгана хлопца і, сустрэўшыся позірам з кімсьці з пасажырак, шматзначна, з хцівым агеньчыкам у вачах падміргваў: маўляў, усё ідзе як трэба, можаце не хвалявацца.

– Мо лепш прыпыніцца на перакус? – прапанавала вастрасосая дзяўчына, што сядзела на апошнім справе сядзенні, і, прыпаліўшы цыгарэту, з цяжкасцю прачыняючы акенца, ад напругі ажно пачырванеў твар, незадаволена дадала: – Амаль суткі ў дарозе, можна і адпачыць.

– Не насядзелася на мытні? – імгненна абурыўся шафёр, нават твар пачырванеў. – Можаш спаць, жраць, піць, але прама тут, у машыне. Ніхто не перашкодзіць. А ў мяне графік! Я сёння павінен перасекчы нямецкую мяжу.

– Дзмітрый кажа праўду, – глухім, прастуджаным голасам падтрымаў шафёра цыганаваты. – Вось яна, – чарнявы паклаў руку Любе на плячо, – згодна з дамовай абавязана ўжо сёння быць на месцы. Немцы, як вядома, народ пунктуальны: спознішся – могуць і не прыняць. Назад, у Мінск, мы і яе, і кожную з вас, канечне, завязём, але ж за асобную плату, якая, зразумела, будзе ўдвая большая. З Нямецчыны вяртаюцца ўжо багаценькімі...

– Дзяўчаткі, пра які ўікэнд вы гаворыце? – пырснула, зайшлася ад смеху дзяўчына, што сядзела за Любінай спінай і да гэтага часу амаль усю дарогу спала. У Мінску яе праводзіла вясёлая, на добрым падпідку кампанія, і суседку з песняй пра «дальнюю дарогу» некалькі чалавек амаль занеслі ў машыну. Не зусім працверазелая, яна з цяжкасцю трымалася на мытні, але цяпер, калі мяжа была пройдзена, усялякая боязь знікла. – Я не першы раз еду і ведаю, што да чаго...

Убачыўшы чамадан з бутэлькай гарэлкі і раскладзенымі на ім закускамі, дзяўчына імгненна змяніла тэму гаворкі.

– Ого, – ускрыкнула яна, – ужо і стол накрыты і, зразумела, за кошт фірмы?.. Ашот, Дзмітрый, а дзе шампанскае? Няўжо зажылілі?

– Наколькі я памятаю, у цябе, Ірына, ад шампанскага жывот пушыць, – выцягваючы з чорнай дарожнай сумкі пластмасавыя кілішкі, спакойна сказаў Ашот.

– Дзяўчаткі, нас рабуюць, за ўсё заплачана, – раз’ятрана, п’яна затупала нагамі Ірына. – А пра пуза не хвалюйся, няхай яно хоць трэсне, але маё – аддай. Я за справядлівасць... Немец і той, перш чым зацягнуць у ложак, шнапсам ці хоць бы півам, але пачастуе...

– Ірка, не баламуць і не пужай дзяўчат немчурой, – падаў голас шафёр. – Ты адна ў нас вандроўніца, астатнія едуць капейчыну зарабляць.

– Ха, вандроўніца? – істэрычна засмяялася дзяўчына. – Скажы лепш – валацужніца... І невядома, хто з нас больш «бабак» заробіць... Я не толькі іх маю на ўвазе, – дзяўчына падхапілася на ногі і, тэатральна раскінуўшы рукі, крыкнула: – Я больш зараблю і за цябе, і за Ашота... Ды што казаць, я больш зараблю за ўсіх вас разам узятых. Паўгода – і трохпакаёвая кватэра ў кішэні... І не заговорвай мне зубы – гані шампуньку.

Гэтая размова, і асабліва шматзначны, бессаромна-істэрычны Ірынін смех, непрыемным халадком закралася ў Любіну душу. Адразу ўзгадалася рослая, як не пад два метры, касцістая, мужчынападобная начальніца аддзела кадраў трамвайнага дэпо, якая, аддаючы працоўную кніжку, брыдка скрывілася і скрозь зубы працад-

зіла: «Усім вядома, чаго нашы дзяўчаты туды едуць, але ніколі не думала, што і ты – блудніца».

Люба скося зірнула на суседку, якая ноччу, калі ад'язджалі з Мінска, назвалася Кацярынай, і, сустрэўшыся з ёй позірмам, паспрабавала ўсміхнуцца. Гэткая ж вымучаная, палахлівая ўсмішка кранула і Кацярыніны вусны.

– Мне прапанавалі месца рэпетытаркі музыкі для васьмігадовага хлопчыка, – нясмелым стомленым голасам сказала дзяўчына, – з веданнем рускай мовы.

– А ў мяне кантракт пакаёўкі ў доме, дзе жыве калека... Ён паралізаваны, ногі не ходзяць.

– Хоць бы гэтая «Чарадзейка» не падвяла, – цяжка ўздыхнула Кацярына.

– Фірма надзейная, – упэўнена сказала Люба. – Муж маёй лепшай сяброўкі там за галоўнага.

– Запрашаю ўсіх да нашага стала-чамадана, а ў каго рукі караткаватыя, лічыце мяне афіцыянтам: усё, што пажадаеце, паднясу, – уладна абвясціў Ашот. – Як кажучь, служба службай, а абед па распарадку.

– Баюся я гэтага Ашота, ці не бандыт? – паспешліва прашаптала Кацярына. – Падазрона маўчыць, імя не нашае, хоць і прамаўляе без акцэнту.

– Ён – армянін і ніякі не бандыт, – прыхільна ўсміхнулася Люба, – сяброўка пра яго добра казала, і ў «Чарадзейцы»

Ашот – не апошні чалавек.

– Афіцыянт, – зноў падхапілася на ногі Ірына, – апахмялі даму шампанскім... І бутэрброд хачу з чым-небудзь салёненькім.

Ашот як і не чуў, але шампанскае з сумкі выцягнуў.

– Дай ты ёй бутэльку, няхай нап'ецца ды спіць, – не ўстрымаўся, не паварочваючы галавы, крыкнуў шафёр.

– Правільна, Дзімачка, няхай маё аддасць – і я буду спаць ажно да Берліна.

Атрымаўшы бутэльку, Ірына тут жа яе схавала ў цэлафанавы пакет, але, убачыўшы, што Ашот дастаў яшчэ адну, шампанскае выцягнула і пісклявым голасам пачала кленчыць:

– Ашоцік, міленькі, адкаркуй. У мяне не атрымаецца, стрэліць, і ўсё выльецца, – убачыўшы, што хлопец яе ігнаруе, Ірына рашуча сарвала з бутэлькі бліскучую залацістую фольгу і, хітра пазіраючы на Ашота, прагаварыла: – Шампанскае напаўсухое, ляжала ў цяпле ды яшчэ цэлыя суткі трэслася ў сумцы... Стрэліць, як піць даць стрэліць і ўвесь салон заліе. А на салодкае мух наляціць, вялізных, гнойных, але галоўнае тое, што кожны паліцэйскі будзе чапляцца і прынохвацца да Дзімкі, на ап’яненне правяраць. Мыць трэба будзе машыну, а на гэта гадзіны дзве часу пойдзе, не менш...

Ашот моўчкі выхапіў з Ірыніных рук бутэльку і, хутка адкруціўшы драцяны хамуток, на нейкі час заціснуў белы корак у далоні. Калі ж прыняў руку, цяпер ужо разам з коркам, над тоўстым рыльцам, невялікім грыбным капялюшыкам, запенілася шампанскае, але ніводнай кроплі долу не адарвалася. Хлопец накінуў на рыльца пластмасавы кілішак, працягнуў бутэльку Ірыне.

– Ірка, табе галаву трэба лячыць, – сказаў ён і зноў вярнуўся да чамадана з закускамі.

Люба палуднавала без усялякага апетыту. Нават некалькі невялікіх глыткоў шампанскага не змаглі не тое што развезаць, нават прыцішыць хваляванне і трывогу, якімі напоўнілася душа яшчэ ў Мінску, калі з ад’язджаючага «рафіка» ў натоўпе на прыпынку ўгледзела цётку Клаву, стрыечную сястру маці. Цётка, калі даведалася, што Люба падпісала кантракт і збіраецца ў Нямецчыну, спярша абрадавалася, але на другі дзень знайшла Любу на працы і пачала ўпрошваць не ехаць. Яна страшыла пляменніцу выпадкамі бяспрыкладнага знікнення тых, каго вывозілі, усхвалявана шаптала, што маладых дзяўчат гвалцяць і прадаюць у рабства, а калі расказвала пра тое, што паліцыя часцяком знаходзіць знявечаныя трупы, у якіх адсутнічаюць пэўныя ўнутраныя органы, нават заплакала. Толькі не цётчыны страшылкі парушылі раўнавагу і душэўны спакой, трывожна было ад няведання, што чакае яе ў будучым.

Нечакана машына рэзка ўзяла ўправа, завіскаталі тармазы, некалькі сумак, складзеных у канцы салона адна на адну, ад рэзкага тармажэння зваліліся на падлогу.